N°. 3510.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1858.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

VRIJDAG 19 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 November.

De Tweede Kamer heeft gisteren eene openbare zitting gehouden, waarin verscheidene wetsontwerpen zijn aangenomen, onder anderen dat op de ontruiming van Schokland.

Eene belangrijke woordenwisseling had plaats over de klagten, dezer dagen allerwege geuit omtrent den loop der treinen op den Rijnspoorweg. De heer Hoynck van Papendrecht bragt dat onderwerp ter spraak, en onderscheidene leden ondersteunden met aandrang, wat hij als tolk der publieke opinie in het midden bragt. Men wil het herstel van een nachttrein, en de afschaffing van de bepalingen, die den enkelen sneltrein dusdanig inrigten, dat hij duur is, tot ongerief van velen dient, en zich, tot overmaat van verdriet, traag beweegt. De minister van Financiën maakt zich van de quæstie af, met de betuiging, dat hij het gesprokene zal mededeelen aan zijn kollega voor Binnenlandsche Zaken, tot wiens departement de zaak behoort.

De zitting is overigens genoegzaam geheel ingenomen geweest door de beraadslaging over het voorstel-Sloet tot Oldhuis, tot het afkoopbaar stellen der tienden, een voorstel, dat met één der beginselen, waarop de maatschappij rust, het eigendomsregt, en met de Grondwet en het civiel regt in betrekking staat, en daaromtrent moeijelijke en betwistbare vraagstukken opwerpt. Wij kunnen daar niet in treden, zonder de zaak aan alle zijden te bespreken. En dewijl wij het voorstel niet aan de beginselen kunnen toetsen, zoo achten wij 't niet oirbaar de wijze van uitvoering te beoordeelen. Alleen vermeten wij ons dit te zeggen, dat het voorstel in zijn tegenwoordigen vorm niet zal beantwoorden aan het doel van den voorsteller. Het bepaalt namelijk, dat de tiendpligtige — als hij zich niet met den tiendheffer kan verstaan omtrent den prijs, waarvoor de tiendheffing zal worden afgekocht — zijn toevlugt moet nemen tot den regter, om het verschil te beslissen. Die omslag wordt te groot en te kostbaar, dan dat de afkoop der tienden voor velen bereikbaar kan worden. Groote grondbezitters kunnen zich in dergelijke procedures begeven; maar de kleinen, — en deze zijn *legio* — hoe zullen zij de kosten en de moeite vergoeden, die hun een vrijkoop, door middel eener procedure, veroorzaken zal?

Bij het onderzoek in de afdeelingen van het ontwerp tot herziening van de tabel, houdende verdeeling van het rijk in kiesdistrikten, heeft zich al dadelijk de vraag voorgedaan, of in de gegeven omstandigheden, het door de Regering aangenomen getal van 72 leden wel aan de voorschriften der Grondwet en der Kieswet voldoet. Bij de beantwoording dezer vraag openbaarden zich drie meeningen. Volgens de eerste, zou het bestaande getal leden der Tweede Kamer niet met vier, maar met vijf aangevuld moeten worden en alzoo uitgebreid tot 73.

De tweede meening was, dat de Regering ten onregte de tegenwoordige bevolking des lands als grondslag van hare berekening had aangenomen, en dat zij zich had behooren te bepalen tot eene voordragt, om het bestaande getal leden der Tweede Kamer slechts met drie te vermeerderen.

De laatste meening kenmerkte zich door volkomen adhæzie aan deze voordragt op dit punt. Vrij algemeen werd het bij dit ontwerp aangenomen beginsel, om de herziening niet verder dan de in art. 90 der Kieswet bedoelde tabel uit te strekken, toegejuicht. Dit was in volkomen overeenstemming met den geest van het voorschrift der Kieswet. Ook de bedoeling, om zich, bij de herziening der tabel, niet in meer veranderingen en verplaatsingen te begeven dan strikt noodig zijn, ontmoette den bijval van zeer vele leden.

Wat het vraagpunt der uitgebreidheid van de kiesdistrikten betreft, waren er leden die zich voor kleine kiesdistrikten als regel verklaarden. De meeste leden waren evenwel van een tegenovergesteld gevoelen en bleven de wenschelijkheid van het stelsel van groote kiesdistrikten volhouden.

„Drie Heiligen verheerlijkt."

II.

Volgens de legende was St-Cæcilia een jonkvrouw van een edel Romeinsch geslacht, die haar verloofde en diens broeder tot het Christendom bekeerde. De prefekt Almachius deed de beide broeders voor het beeld van Jupiter onthoofden. Cæcilia begroef de martelaars, en toen later Maximus, een ambtenaar van Almachius, door het voorbeeld der broeders Christen geworden, mede op bevel van Almachius den marteldood had ondergaan, liet Cæcilia zijn lijk bij het hunne plaatsen.

Almachius beproefde nu Cæcilia over te halen den afgoden te offeren. Hij hield haar heur schoonheid, jeugd en aanzien voor oogen. De Christenmaagd antwoordde met de volgende verheven woorden: „vóór den Christus te sterven is niet de jeugd opofferen, maar haar vernieuwen; het is een weinig slijk wegwerpen om er goud voor terug te krijgen; het is een enge en schamele woning verwisselen voor een luisterrijk paleis; het is vergankelijkheid aanbieden en er onsterfelijkheid voor inruilen." De krijgslieden, die den regterstoel omgaven, werden door die bezielde taal geroerd en velen hunner werden Christen, uitroepende: „De God, die zulk een getrouwe dienstmaagd bezit is de ware God!" Almachius liet, na vele vruchtelooze martelingen, Cæcilia door een zijner lictoren onthalzen.

Nog vermeldt de legende St. Cæcilia's liefde voor de gewijde liederen, die zij zong en met snarenspel begeleidde, een bijzonderheid welke haar door de toonkunstenaren als hun patronesse deed verkiezen.

Zoo ooit dan is hier rijke stoffe voor den dichter. Zien wij, voor zoover dit blijkt uit de uittreksels door den heer Schimmel medegedeeld, wat er de heer de Bull van heeft gemaakt.

Hij volgde de legende in de hoofdzaken vrij getrouw, maar ontsiert haar door toevoegsels van eigen vinding. Desniettemin mogen wij het er voor houden dat hij aan de feiten, die zij meldt, niet veel waarde hecht. Dit valt op te maken uit het Duitsche motto: „*Bei solchen Sagen ist das Wichtigste und Interessanteste die ihnen zu Grunde liegende Idee.*" Opperbest. Het is hier ook om „die Idee" te doen, en in deze legende is de Idee een ziel, welke vol van den Hemel, zich van alle aardsche banden losmaakt, en den bruidegom, de schoonheid en de jeugd ten offer biedt aan haar onzienlijken Verloofde. Zal nu de heer de Bull deze dichterlijke idee in dichterlijke taalvormen kleeden, zonder streng acht te slaan op de bijzonderheden van Cæcilia's leven, strijden en dood? Het motto scheen er hem toe te verpligten; en echter doet hij juist het omgekeerde. Hij berijmt de legende — niets meer. Hij berijmt ze op een wijze, zoo stroef en zoo plat, dat de dichterlijke idee zich in de dorre vormen verliest. De heer Schimmel, hiervan gewagende, spreekt van „kroniektoon". Inderdaad. Men leze de volgende regelen, waarmede het gedicht begint:

> De doodsangst spookt in Romes muur.
> 't Luidruchtig volk ontvliedt de stra'en,
> Fonteinen, pleinen zijn verlaten,
> En 't aantal dooden klimt bij 't uur!
> Geen daaglijksche offeranden baten —
> De pest woedt als een loopend vuur.

Verondersteld dat wij een rijmkrant bezaten, zou die niet juist op dezelfde manier een telegram uit Rome mededeelen, dat aldus in de prozaïsche bladen werd opgenomen:

„*Rome.* Heden Woensdag den .... 18 .... De pest is alhier uitgebroken, en woedt hevig onder de bevolking. De inwoners, door doodsangst aangegrepen, schromen zich buiten hun woning te begeven. De anders zoo luidruchtige straten der stad schijnen onbevolkt. Het getal dooden is ontzettend groot, en dreigt nog te klimmen, want de plaag woedt steeds voort."

Cæcilia, gedurende die pest, door een liefderijke vrouw tot het Christendom bekeerd, besluit, na een vergadering der Christenen in de Katakomben te hebben bijgewoond, den jongen Romein, die naar haar hand dong, als echtgenoot te weigeren en zich alleen aan de dienst des Heeren te wijden. De jongeling, meenende dat zijn bruid een ander boven hem de voorkeur geeft, neemt voor haar te bespieden, dringt tot in haar vertrekken door, en vindt Cecilia geknield voor het beeld des Heilands, gewijde zangen zingende.

> Hij zoekt vergeefs in haar vertrekken —
> Een verre toongalm treft zijn oor.
> Hij zal dan nu 't geheim ontdekken!
> . . . .
> Hij nadert dus! tot in de keel
> Bonst hem het hart als nooit te voren.
> Hij staat als aan den grond geboeid,
> Een geur'ge wierookdamp omvloeit
> Benevelt hem! wat moet hij hooren!
> In 't zielbetooverendst maatgeluid
> Stort zij het geheim haars harten uit.

Ziedaar nu de dichter, die in de legende alleen naar de idee zocht. Hij maakt er een novelle, bijna zeiden wij, een *vaudeville* van. Hoe, Valerius, de Romeinsche patricier, de edele jongeling, met dat hooghartig gemoed, die later, na van de lippen zijner verloofde de leer des heils te hebben aangenomen, gewillig zijn hoofd aan de martelkroon biedt, en door den aanblik zijner mannelijke standvastigheid de wachten van den prefekt zoo diep roert, dat zij zijn voorbeeld volgen, is nog een oogenblik te voren laag genoeg, om als de *soubrette* in een kluchtspel, de vertrekken zijner bruid binnen te sluipen, te bespieden wat zij doet, en in het duister verborgen, heimelijk af te luisteren wat zij spreekt? Hoe kan de heer de Bull verwachten belangstelling te wekken voor de figuur van Valerius, welke hij in zulk een onkiesche rol laat optreden? Hadde hij zich slechts aan den eenvoud der legende gehouden, en niet de platheid van zijn eigen „idee" in de plaats gegeven voor de dichterlijkheid der sage."

En dan de verzen! zij zijn in volkomen harmonie met de verheven denkbeelden des dichters. Behalve de medegedeelde hoore men nog de volgende regelen:

> Valerius stierf, en Cæcilia zag
> Dat uur zich de vrijheid ontroven —
> Maar ver ging de winst toch voor 't Godsrijk dien dag
> 't Verlies der Gemeente te boven.

Zulke poëzie brengt ons de dichterlijke bijschriften der kinderprenten voor den geest, zoo als bij voorbeeld dit:

> Jan de wasscher, die ging trouwen,
> Maar ik vrees het zal hem rouwen.

De heer Schimmel vindt de verzen in het algemeen nog al zoo kwaad niet, „maar de goddelijke vonk, het leven" ontbreekt er aan. Doch het is juist die goddelijke vonk, welke den poëet maakt. Wordt die in een gedicht niet gevonden, dan is het een lijk; en lijken zijn altijd akelig. Dit belet echter niet dat men er een schoone grafrede bij houden kan, en uit welwillendheid voor den vader ongetwijfeld, treedt de heer Schimmel als lijkredenaar van de Bull's St. Cæcilia op, roemt een paar goede hoedanigheden, maar verzuimt niet, zijne roeping getrouw, aan het slot van elke periode met sombere stem uit te roepen: Helaas! Zij is dood! Zij is dood!

Het komt ons evenwel voor dat het oordeel van den heer Schimmel over het vers van den heer de Bull wel wat hard is. Wij voor ons, altans, zijn van meening dat 's dichters St. Cæcilia niet beneden een van zijn andere poëtische voortbrengselen staat. Integendeel; hij heeft er verscheidene geleverd, die veel minder zijn. Voor Kruseman's „Historische vrouwen" schijnt hij zelfs zijn beste beentje te hebben vooruitgezet. In elk geval gaf hij wat hij te geven had. In St. Cæcilia bleef de heer de Bull de heer de Bull. De heer Kruseman kan hem een kwitantie schrijven voor honderd percent.

Wij zijn genaderd tot Jane Gray en Nicolaas Beets. Hier hebben wij het regt veel te verwachten. De heer Nicolaas Beets is de populairste onder onze auteurs en heeft als dichter een grooten naam. Noch die populariteit, noch die dichterkroon zijn een usurpatie. Hij heeft ze eerlijk verworven. Doch de hoogte, waarop hij staat legt hem hooge verpligtingen op. Hij mag niet middelmatig, niet plat worden. Hij mag zijn populairen naam niet gebruiken als etiket voor verzen als deze:

Nu kust haar de Hertog eerbiedig de hand,
Nu groeten haar de Eedlen gebiedster van 't Land;
Nu omhelst haar een moeder tot schreiens bewogen;
Nu dankt haar een vader met tranen in de oogen.

Nu kleedt men Johanna met vorstlijke pracht;
Nu worden juweelen en paarlen gebracht;
Nu wordt op het voorplein de lijfwacht gevonden
En men voert haar eerbiedig ten Tower van Londen.

„Melis Stoke", merkt de heer Schimmel hier aan, „indien hij ons een waarachtige chronyke van Jane Gray's leven had kunnen nalaten, zou den dichter Beets hebben verslagen..... Zijn gedicht verdient zelfs geen parodie."

Hoe scherp dit oordeel ook zij, het wordt gewettigd door de uittreksels, welke de heer Schimmel mededeelt. Wie de verzen leest, zonder te weten van wien zij afkomstig zijn, zal zeker niet gissen dat zij uit de pen van den heer Beets zijn gevloeid. En toch gaf het onderwerp een rijke stof aan voor dichterlijke behandeling. Jane Gray, de koningin van een dag, in bijna nog kinderlijken leeftijd, met weerzin de haar opgedrongen kroon aanvaardende, en daarvoor boetende met den dood op het schavot. Wat kan een dichter meer verlangen om zijn lied te bezielen! Die figuur, zoo als de geschiedenis haar schetst, is reeds op zich-zelve vol denkbeelden. Het kind, de koningin, het slagtoffer van de staatszucht haars vaders en verwanten, hun schuld boetende met haar leven. Het was onnoodig dat men deze prachtige figuren nog trachtte op te tooijen, door Johanna in een ander licht te plaatsen, dan dat der strenge geschiedenis. En hoewel de heer Beets, blijkens zijn motto: „zij heeft het geloof behouden", Jane in de gedaante van een Protestantsche martelares wil vertoonen, al blijkt het ook niet, dat zij door een overgang tot de Katholieke Kerk haar leven gered zou hebben; hoewel de heer Beets aan de kroon der onschuld, der jeugd, van het ongeluk nog niet genoeg heeft, maar ook de kroon der martelaren op het hoofd zijner heldin plaatst, toch ontsierde hij haar beeltenis door het onbehagelijk gewaad, waarin hij haar kleedde. Nogtans een schoone gedachte — geheel kan de ware dichter zich nooit verloochenen - vinden wij door den heer Schimmel vermeld. Het is die, waarin de dichter door den Opperregter in den Hemel Johanna de kroon der onsterfelijkheid doet uitreiken, ter eeuwige vergoeding van de aardsche kroon, die zij niet begeerd had. Maar op welke wijze kleedt hij dit denkbeeld in? „We zouden vreezen," zegt de heer Schimmel, „bij de mededeeling u tot een lach te nopen of het religieus gevoel van velen te kwetsen."

De dichter vindt in Jane Gray alles wat hem tot een treffenden zang kan opvoeren. Hij kan spreken tot het gevoel, tot de verbeelding en het verstand, zonder bijna iets anders te doen dan te verhalen. Wat kon men van zulke een stoffe niet verwachten als Beets ze behandelde! Helaas, wat geeft hij? In plaats van de geschiedenis met het kleurig gewaad zijner fantazie te omhangen, ontdoet hij ze van haar echte sieraden en ontleedt ze tot een dor geraamte. In plaats van een zang, een berijmde kronijk. Het gevoel, dat leven moest geven aan zijn schepping, ontbreekt, en zie nu welke ijskoude volzinnen, volgens maat en rijm gerangschikt, het stootend en lijmend tot de lengte van een derde gedeelte van Kruseman's Historische Vrouwen brengen. *What is Poetry, but the voice of our feelings!* Maar als die *feelings* gemist worden, houdt de poëzie zich schuil, en slechts haar opperkleed, het rhytmus en de maat, is aan een kapstok te zien.

Dat de heer Schimmel zich ergert en, dit dunne omkleedsel heen en weder schuddende, het niet wil aannemen voor den persoon van Beets' muze, bevreemdt ons niet. Hij is te veel dichter, om de pop te kunnen aanzien voor den vlinder, die er in heeft gewoond. Dat zijn ergernis zich uit in spijtige verbazing, bevreemdt ons wel. Beets toch kon hier niet anders leveren dan gebrekkige verzen. Toen wij de eerste bladzijde van Schimmel's artikel gelezen hadden, en er zijn naam vermeld vonden onder het drietal namen, dat op den omslag der eerste aflevering van de „Historische Vrouwen" prijkte, zeide ons voorgevoel het luide, dat de kritiek niet eindigen zou met de mededeeling van eenige schoone dichtregelen van Nicolaas Beets, veel minder met een lofrede op zijn Jane Gray. Nicolaas Beets kan, zoo min als elk ander waarachtig dichter, zonder bezieling zingen, en als zijne muze is „ingedommeld", is het in een vruchtbare sluimering, gedurende welke zij droomend heerlijke vizioenen ziet, die zij bij haar ontwaken tot leven zal wekken. Maar nu kome geen uitgevers-inspiratie die sluimering storen; niemand schudde haar uit die droomen wakker, en werpe haar een juk op de schouders; niemand plooije haar blanke vleugelen onder het gareel, niemand drukke met zijn grove hand haar fijne vingeren tegen de snaren en bevele haar: zing! De slavin, de huurlinge zal niets dan wanklanken voortbrengen met dezelfde harp, waaruit zij in vrijheid zulke zoete toonen wist te tooveren.

Het dichtstuk van den heer Beets leverde ons op nieuw een bewijs voor de meening, dat de massa prachtuitgaven, almanakken en anderen, welke in de laatste jaren zulk een sterken aftrek schijnen te hebben, een groot nadeel toebrengt aan onze letterkunde. Wanneer het publiek nu eenmaal op rood marokijn, vergulde bladen en engelsche gravuren gesteld is — dat de uitgevers dien lust bevredigen. Het zal hun ook aan geen tekst ontbreken. Honderden personen „die een niet onaardig vers maken" hunkeren naar de gelegenheid hun rijmen in goud op sneê gebonden te zien. Een geborduurde en gegalloneerde rok geeft velen aanzien, die in een zwarten frak niemand in het oog zouden vallen. Platte verzen kunnen naast een schoone plaat, die de gedachte bevat, welke de tekst mist, nog al effekt maken. Dat de reus zich echter niet inkrimpe om in het bonte hansworstenpak van den dwerg te passen. Dat dichters, als de heer Beets, de inspiratie afwachten, en niet hun gaven geweld aandoen om bij prenten een illustreerenden tekst te leveren. Zij hebben hun hoorders eenmaal het regt gegeven meer en beter van hen te verwachten dan een berijming van een uitgevers-inspiratie. En zoo zij zich eenmaal tot die taak lieten overhalen, dat zij openhartig, zooals de heer Schimmel, erkennen van „te kwader uur" die verbindtenis te hebben aangegaan. Dat zij de belofte er bijvoegen van niet ten tweede male aan zich-zelven ontrouw te worden, en die belofte gestand doen. Hun roem en de roem onzer letterkunde zal er bij winnen.

Een telegram uit Marseille meldt, op grond eener korrespondentie uit Rome, dat alle groote mogendheden, Oostenrijk er onder begrepen, vertoogen bij den Paus hebben ingediend, waarin werd aangedrongen op de teruggave van den jongen Mortara aan zijne ouders. De Pauselijke Regering zou door eene weigering op deze vertoogen hebben geantwoord en de *Civilta Cattolica* zou in een half officiëel artikel de beweegredenen van die weigering hebben uiteengezet.

Men zal, alvorens aan al die vertoogen geloof te hechten, voorzigtig doen met nadere tijdingen af te wachten. Kort geleden werd nog door onderscheidene bladen medegedeeld, dat de Regering te Rome het kind aan zijn vader had teruggegeven, welk berigt later bleek geheel uit de lucht gegrepen te zijn.

Laatstleden Dingsdag morgen had in de R. K. kerk op het Begijnhof alhier de plegtige mis plaats, die jaarlijks tot zielenlafenis van de overledene werkende leden en weldoeners van — en al de begravenen door het „Genootschap van Barmhartigheid" wordt opgedragen. De Eerw. heer C. Sandeling, kapellaan van de St. Katharina-parochie, hield de bij deze gelegenheid gebruikelijke rede, waarbij hij het liefdewerk van dit genootschap voorstelde als bij uitnemendheid eene daad van geloof, hoop en liefde in Katholieken zin. Drage deze warme toespraak de gewenschte vruchten, opdat dit nederig en beminnelijk liefdewerk groeije en bloeije.

Het adres van den Gemeenteraad van Alkmaar tot ondersteuning van het spoorwegplan van J. Revuis c. s., waarvan dezer dagen is gewag gemaakt, is in de zitting der Tweede Kamer van eergisteren ingekomen. In dezelfde zitting zijn verzoekschriften ter tafel gebragt van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht en van de raden van Putten en Nunspeet tegen het bekrachtigen der koncessie van den Noorderspoorweg; van den heer Dull, te Almelo, houdende klagten over de wijze, waarop zijne aanvragen om koncessie voor spoorweglijnen van regeringswege ontvangen zijn; van fabriekanten van tapijten, tarwe-bloemmeel, lood, hagel leder enz., tegen de herziening van het tarief; van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Zwolle, betrekkelijk de kosten der handelsgedingen en faillissementen; van den raad van Geldermalsen, aandringende op verpligte heffing van gemeente-opcenten op het gedistilleerd; en van slavenhouders op St. Martin, omtrent het bedrag der hun toe te kennen schadeloosstelling bij de slaven-emancipatie.

Z. M. heeft bij besluit goedgevonden aan eene kommissie uit de Staten van Utrecht, belast met het onderzoek der door Gedeputeerde Staten van Zuidholland en Utrecht ontworpen reglementen voor de polders van Nieuwkoop en Noorden, en Nieuwkoop en Zevenhoven magtiging te verleenen om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

Nog heeft Z. M. goedgevonden, aan een kommissie uit de Staten van Noordbrabant, belast met het onderzoek der door de Regering gemaakte bedenkingen op het door de Provinciale Staten ontworpen regelement voor het heemraadschap van de Mark en Dintel, magtiging te verleenen, om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

De *Staats-Courant* behelst een koninklijk besluit van den 1n November 1858, houdende vernietiging van art. 8 der verordening van den gemeenteraad van Wageningen voor de plaatselijke schoolkommissie.

Gisteren zijn bij de wegruiming van de puinhoopen op den N. Z. Achterburgwal de twee lijken gevonden van de personen, welke nog vermist werden.

Op de Lek te Vreeswijk 's morgens veel drijfijs, hetwelk 's namiddags was verminderd.

Op den IJssel te Westervoort veel drijfijs. De stoomboot is wegens het vele drijfijs te Katerveer blijven liggen. Door den lagen waterstand is de overtogt aan dat veer met de pont gestremd. Die overtogt geschiedt met de boot.

Z. M. heeft benoemd: tot raadsheer in het prov. geregtshof in Overijssel, mr. J. J. H. de Bruyn; tot substit.-offic. van just. bij de arr.-regtbank te Groningen, mr. W. Albarda; te Appingadam, mr. H. C. A. Thieme ACz.; tot subst.-griffiers bij de arr.-regtb.: te Leeuwarden, jhr. mr. E. H. M. von Daehne van Varick; te Groningen, mr. F. A. R. A. baron van Ittersum; tot griffiers bij de kantongeregten: Groningen, mr. J. Meder; Arnhem, mr. A. A. Putman Cramer; tot kantonregter te Wageningen, mr. W. J. B. Besier; tot regter in de arr.-regtbank te Appingadam, mr. J. Gratama; op zijn verzoek, eervol ontslagen: met 31 Maart aanst., J. Irish Stephenson, als kommandant van het huis van milit. detentie te Leyden, onder dankbetuiging voor bewezene diensten.

Bij het afdrukken ontvangen wij berigt, dat in de zitting der Tweede Kamer van heden, na eene korte zitting in komité, in behandeling is gebragt het voorstel der kommissie van rapporteurs over de begrooting van Oorlog, om voor de vaststelling van het eindverslag den minister in de gelegenheid te stellen, de toegezegde mededeelingen te doen omtrent het stelsel van defensie en organizatie van het leger. Aldus is besloten met 45 tegen 15 stemmen.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 17 November.

De Voorzitter deelt mede, dat door de verschillende afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs van de ontwerpen van wet:

1° Omtrent het toezigt over de spoorwegen, de heeren: Thorbecke, Godefroi, Heemskerk, de Kempenaer en Sander;

2° tot herziening van het tarief van in- uit- en doorvoerregten, de heeren: Wintgens, Schimmelpenninck, Meeussen, Dirks en Stolte.

De Voorzitter geeft kennis, dat het eindverslag gereed is over de ontwerpen van wet, tot inkoop en amortizatie van schuld, en tot regeling van het fonds voor den verkoopprijs van domeinen over 1858. Drukken en ronddeelen, terwijl de beraadslagingen daarover worden bepaald na afloop van die over het ontwerp tot regeling van den arbeid der gevangenen.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot vaststelling van maatregelen tot ontruiming van Schokland. — Dat ontwerp wordt zonder diskussie met algemeene stemmen *aangenomen.*

Daarna zijn aan de orde de beraadslagingen over de verschillende ontwerpen van wet, tot bekrachtiging van provinciale belastingen in de provinciën Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Groningen en Drenthe.

Ook die ontwerpen worden zonder diskussie en met algemeene stemmen *aangenomen.*

Vervolgens is de behandeling aangevangen van het voorstel van wet, ingediend door den heer Sloet tot Oldhuis, tot afkoopbaarheid van tienden.

Nadat aan de algemeene overwegingen door de heeren Ameshoff, van Lynden en Storm was deel genomen, heeft de heer Hoynck van Papendrecht inlichtingen gevraagd omtrent het onlangs genomen besluit tot het afschaffen der nachttreinen op den Rijnspoorweg. De heeren van Hoëvell, Duflert, Godefroi en van Nispen van Sevenaer hebben over de aangelegenheden van dien weg nog het woord gevoerd.

De minister van Financiën heeft de onderscheidene sprekers beantwoord, waarna de beraadslagingen over het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis hervat zijn, waarin zich alstoen gemengd hebben de heeren de Kempenaer, Meylink, Schimmelpenninck van der Oije, Godefroi en van Voorthuysen.

De behandeling zal morgen worden voortgezet.

GORINCHEM, 17 Nov. Op de groote of St. Maartensche beestenmarkt waren gisteren ruim 8000 stuks vee aanwezig, het grootste aantal dat men zich herinnert hier ooit gezien te hebben.

De handel was over 't algemeen vrij levendig, vooral in fokvee, dat tegen zeer lage prijzen werd omgezet; het vette vee was prijshoudend, vandaar minder handel. Hoewel er vreemde kooplieden aanwezig waren, zoo werden er door hen weinig of geene zaken gedaan.

SCHOONHOVEN, 17 Nov. De weekmarkt was traag, boter gedrukt. Weiboter gold 78 a 80, roomboter 88 a 92½ c. per Ned. ℔. Kaas van goede kwaliteit en groot van stuk vindt van *f* 22 tot *f* 24 voldoenden aftrek. Kleine en mindere kwaliteit *f* 18 a *f* 21. Hennep niet gereed of aangevoerd, gelding onbekend.

'sHERTOGENBOSCH, 16 Nov. Thans is alle gemeenschap van hier met Holland per stoom- of scheepsgelegenheid gesloten. — Niet alleen konden sedert geruimen tijd de stoombooten 's Hertogenbosch niet meer naderen, en moesten zij haar verblijf houden in de rivier de Maas, terwijl de passagiers en goederen, op een

uit aldaar aangebragt, de reis per stoomboot vervolgd, waaruit èn voor handel èn voor het reizend publiek ote onaangenaamheden en geldelijke opofferingen rtsproten; maar thans moet men ondervinden, dat het s geheel ondoenlijk is geworden de rivier de Maas genaken. Men telt tusschen 's Hertogenbosch en de monding der Dieze meer dan honderd, zoo groote als ine schepen, die zich aldaar niet heen of weêr kunnen even. Met het oog op den vroeg invallenden winter, et te vreezen, dat dit voor handel, scheepvaart en ingezetenen van 's Bosch de noodlottigste gevolgen te weeg brengen.

UITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Nov. Volgens nadere tijdingen, uit rane ontvangen, blijkt dat er aan admiraal Rigault Genouilly meer versterking zal moeten gezonden rden, dan men aanvankelijk noodig achtte. Behalve *Marne*, die gereed is om met troepen zee te kiezen, dt het aanstaande vertrek van de *Mayenne* naar die westen gemeld, welk schip veel artillerie aan boord eft.

— De *Revue des Deux Mondes* heeft thans het door dagbladen gemelde berigt tegengesproken, dat het e waarschuwing heeft ontvangen ter zake van het atkundig overzigt in haar voorlaatste Nommer.

— Hoe onbeschaamd de bedelaars in Frankrijk zijn het volgende, aan een brief van den sekretaris van den schop van Nancy ontleend en in de bladen dier stad voormende, doen zien. Hij beklaagt zich over den stroom bedelbrieven, die van alle zijden den keizerlijken aalmoezenier gezonden worden, zoodat het niet mogelijk is en, zelfs niet met een kleine aalmoes te vreden te llen. De mildheid des Keizers komt niet alleen ware noede te gemoet, maar er zijn bedelaars, die in een trekkelijken welstand leven. Het gevolg daarvan is t de aalmoezen niet altijd regelmatig en spoedig kunn uitgedeeld worden, en velen, die voor kerken en gestichten bestemd zijn, aan hare bestemming ontkken worden, en slechts dienen om de meer en meer spattende weelde te bevredigen. De Bisschop van ancy hoopt, dat zulk een misbruik in zijn diocees, ar het meer dan elders bestaat, spoedig zal ophouden.

— Berigten uit Italië spreken voortdurend van Oostrijks pogingen om een bond van Italiaansche vorsten gen Frankrijks invloed in het leven te roepen. De hertog n Modena, die te dezer zaak zeer ijverig is, zou, ar men zegt, in zijn pogingen te Rome, maar niet te pels geslaagd zijn.

— Zoo als men weet zou het Fransche goevernement t voornemen hebben om in de plaats van negers de koloniën koelies te gebruiken, en hoofdzakelijk hineesche. Vele Chineezen, die in hun land niet veel il vinden, verlaten het jaarlijks, om elders in hun estaan te voorzien. Die landverhuizing is óf vrijwillig wordt uitgelokt. In het eerste geval gaan zij in alifornië of in Australië goud zoeken. Te San Fransko zijn zij in groote getale. In het tweede geval an de Chineezen voor een bepaalden tijd in de dienst n kolonisten, en dan noemt men hen koelies. Toen de slanhandel de Engelschen van werklieden beroofde, ngen zij in Indië vrijwillige arbeiders zoeken, welke den naam van koelies gaven. Doch de Indiërs waren oedig daarvan afkeerig, vooral om naar verre koloniën gaan; toen wendden zich de Engelschen tot China, ar het voorbeeld der Spanjaards op Manilla en de hilippijnsche eilanden en vooral naar 't voorbeeld der ollanders, wier koloniën vele Chineesche landbouwers zitten.

De zuidelijke kustprovinciën leverden het eerst een ntal dier lieden en jaarlijks, ondanks de verbodswetn, vermeerderden de immigranten; in 1842 kwamen Kuba Chineesche koelies, doch later minder, daar immigratie belemmerd werd door muiterijen op Ameaansche schepen, waarvan de bemanning gedeeltelijk or de koelies vermoord werd; en nu, in plaats van zoo s vroeger ijverig te wezen, zijn de koelies veel trager worden. Dit gaf dan ook aanleiding tot de werving n negers op de Afrikaansche kust.

— Zooals bekend is bewoont de Grieksche stam der elchieten den Libanon en Syrië. Het Syriesch woord *elchiet* beteekent eigenlijk *koningsgezind* en werd aan t gedeelte der Grieken, die dat land bewoonden, geven, daar zij, het *monophysismus* bestrijdende, partij or den Keizer van Konstantinopel kozen, destijds s trouwe bewaarder van het Katholiek geloof. Sedert en tijd hebben de Melchieten voortdurend een kleine n de Maronieten en Syriërs afgescheidene gemeente vormd, die door zijn eigen Patriarch beheerd werd. e laatste, Mgr. Clement, die uit eigene beweging den regoriaanschen almanak invoerde, heeft onwillekeurig n grooten twist en ernstige verwikkelingen in zijn mente gewekt. Door zich als een andere Jonas er te brengen, meende hij de gemoederen tot rust te brengen. Op zekeren ochtend zag men hem met zijn brevier onder den arm en een stok in de hand naar een klooster gaan. 't Is uit die wijkplaats, dat de stem van den Paus en de beden der geloovigen zijner natie hem hebben teruggeroepen, zooals blijkt uit een brief uit Bayruth, dd. 29 Okt. jl.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Nov. De bladen houden zich ten aanzien der binnenlandsche politiek hoofdzakelijk bezig met de zending van den heer Gladstone naar de Ionische eilanden, met de brieven van Sir John Young en met de hervorming, die door den heer Bright en zijne vrienden wordt georganizeerd. De *Times* toont zich bij het bespreken dier onderwerpen steeds zeer vijandig tegen het Fransche goevernement, tegen het tory-ministerie en tegen den heer Bright.

— „Wanneer, zoo schrijft de *Times*, over den graaf de Montalembert sprekende, de muren van Jericho niet door het geschal der trompet van den heer de Montalembert instorten, dan is 't niet omdat 't instrument kracht mist; immers nooit heeft een redenaar er stoutere toonen uitgelokt. 't Is werkelijk een geschrevene redevoering; want aan eene pen denkt men volstrekt niet. De heer de Montalembert spreekt tot ons en tot Europa. Maar waarin ligt het geheim zijner kracht en wat is de oorzaak zijner bezieling? Een enkel woord is voldoende. Wij zijn hier te lande zoo gelukkig in het bezit der vrijheid, dat wij soms vergeten dat er een vurige begeerte naar vrijheid kan bestaan; of wanneer wij bij toeval aan dergelijke dingen denken, dan voegen wij ze in dezelfde klasse van de dolzinnige deklamatiën der Chartisten, Socialisten of Italiaansche demagogen. Wij weten de vrijheid geheel als een voordeel te schatten; maar hooren wij over haar als van een hartstogt spreken, dan klinkt dit voor ons eenigzins revolutionnair.

„Niemand kan een onderwerp kiezen dat voor het oor van een Engelschman koeler is dan een retorische deklamatie over de vrijheid. Drie of vier hoogdravende zinsneden ter eere der vrijheid zouden dagelijks voldoende wezen om de helft der leden van het Lagerhuis te doen wegloopen, en die achtbare afgevaardigden te nopen in de restauratiezaal hunne lamskoletten te gaan nuttigen. Wij hebben weinig op met klinkdichten op de vrijheid, die haar voorstellen als een bergmeisje, dat uit de bron eener heldere beek drinkt. De zaak is zoo gelegen, dat wij de vrijheid bezitten en onze eetlust mitsdien bevredigd is. Willen wij kennen wat de hartstogt der vrijheid is, dan moeten wij een man zoeken, die haar niet bezit, doch haar wenscht. Zulk een man is de heer de Montalembert. Hij en zijn vrienden, en al de klassen welke hij vertegenwoordigt, namelijk de beschaafde denkende klassen in Frankrijk voelen, dat zij thans aan handen en voeten gekneveld en geboeid zijn. Zij mogen niet spreken, niet schrijven, zich niet bewegen voor een of ander politiek doel. Haar is de magt tot handelen ontnomen; zij mogen de haar verleende bevoegdheid als staatslieden niet uitoefenen, en daarbij komt, dat zij zich vroeger in het openbaar leven bewogen hebben. Zij mogen zich op geenerlei wijze uitlaten; allen die in Frankrijk beschaving bezitten, zijn met stomheid geslagen.... De heer de Montalembert treedt als de kampvechter dier klassen op. Hij vertegenwoordigt de regten der beschaving en van het verstand in Frankrijk; hij eischt een deel der politieke werkzaamheid voor die klassen en een veld waarop zij strijden kunnen. Deze zijn de regten, waarvoor de heer de Montalembert optreedt.... „Het is volstrekt mijne bedoeling niet," zegt de heer de Montalembert, „die progressistische gemoederen te bekeeren, welke het als een wijze nieuwheid beschouwen, dat de parlementaire Regering door het algemeen stemregt vervangen is." Inderdaad, het algemeen stemregt is slechts een hoon der vrijheid aangedaan, wanneer het aan hen wordt verleend, die haar niet weten te gebruiken, en hun juist daarom wordt verleend. Tegelijkertijd zorgt men er opzettelijk voor, dat zij, die de vrijheid gebruiken kunnen, indien zij haar bezaten, haar niet verkrijgen."

— Dezer dagen hebben zich de Engelsche Aartsbisschoppen en Bisschoppen bij den Kardinaal Wiseman vereenigd, om de geestelijke zaken, betreffende hunne dioceezen te bespreken. Des avonds werd hun getal vermeerderd door de komst van verscheidene Bisschoppen uit Schotland, Amerika, Kanada en Indië. Er waren toen niet minder dan een en twintig Aartsbisschoppen en Bisschoppen aan den maaltijd, dien hun door Mgr. Wiseman werd aangeboden. Er werd een heildronk gebragt door den Bisschop van Beverley aan den Kardinaal, hem gelukwenschende met de warme ontvangst, welke Z. Em. in Ierland genoten had. Daarop dankte Mgr. Wiseman de kerkvoogden voor de achting en vriendschap, welke zij hem betuigden, vervolgens ontwikkelde hij in een levendig toegejuichte toespraak de vreugd op die reis gesmaakt, door dien hij overtuigd was, dat daarvan veel goeds zou het gevolg zou zijn en een inniger vereeniging van het Iersch en Engelsch episkopaat. Ook wees hij er op, dat eene vereeniging als deze eene gewigtige gebeurtenis was, waarvan in de laatste drie eeuwen Engeland het voorbeeld niet had gegeven. Hij hoopte dat van dit bewijs van eensgezindheid, niet alleen in het geloof maar ook in dezelfde gevoelens, de Bisschoppen een aangename herinnering zouden behouden. Aan den volgenden maaltijd namen vele aanzienlijke geestelijken en leeken deel.

Men zegt stellig, dat Mgr. Cullen, Aartsbisschop van Dublin, thans te Rome, tot Kardinaal zal verheven worden.

— Sir James Brooke schrijft aan een zijnen vrienden te Norfolk: „met mijne gezondheid gaat het vooruit, en naar men zegt zal ik herstellen. Maar de zandlooper van mijn leven is bijna afgeloopen en de tijd van handelen is voor mij vervlogen. 't Is alzoo hetzelfde of ik een paar dagen, maanden of jaren vroeger sterf of niet."

— Alhier zijn berigten ontvangen uit New-York, loopende tot den 2den dezer, met de mailstoomboot *Europa*, welke 5000 dollars heeft aangevoerd.

Aan boord van genoemd stoomschip zijn aangebragt de kapitein en de bemanning van de *Bertha*, van Hamburg, welke bodem waarschijnlijk is verloren. Engeland en Frankrijk hebben eene vereenigde nota aan den prezident gezonden, ter ondersteuning van Belly's onderneming, tot de in standbrenging van eene postdienst over de landengte van Nicaragua.

Volgens berigten uit New-Orleans, insgelijks van 2 Nov. jl., heeft de gele koorts aldaar geheel uitgewoed. Een gedeelte der Spaansche vloot heeft op 25 Okt. de wateren van Havana verlaten, koers zettende naar Tampico.

De prezident heeft eene proklamatie uitgevaardigd, waarbij de overheden worden aangemaand naauwlettend toe te zien op de bedoelingen van Walcker, die weder pogingen tot het ondernemen eener nieuwe expeditie in het werk stelt.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 16 Nov. Het monument ter eere van Radetzky is te Praag den 13 dezer in tegenwoordigheid van den Keizer en de Keizerin plegtig onthuld. Eene ontelbare menigte woonde deze plegtigheid bij.

— De *Ost-Deutsche post* spreekt van een ernstig konflikt te Teheran tusschen de ambassadeurs van Engeland en van Rusland ontstaan. De eerste, de heer Murray ten maaltijd bij den tweeden, den heer Amtchkoff genoodigd, zou plotseling met al de personen die tot zijne legatie behoorden de zaal hebben verlaten, zonder afscheid van zijn gastheer te nemen en de rede van dat zonderling gedrag te kennen te geven. Men wacht nadere berigten omtrent dit zonderling feit.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Nov. Uit Brugge wordt dd. [illegible] geschreven, dat Kardinaal Wiseman dien [illegible] van Doever aldaar was aangekomen, na eenige [illegible]ken te Ostende te hebben verwijld. Naar men verneemt zal Z. Em. het kleine seminarie van Roulers en de Katholieke universiteit van Leuven met een bezoek vereeren.

— De policie te dezer stede gaat met loffelijken ijver voort in het opsporen van hen, die zich aan het vervalschen van eetwaren, enz. schuldig maken. Vijf kruideniers worden op dit oogenblik korrektioneel vervolgd wegens het vervalschen van verschillende artikelen, onder anderen van peper en chikorei.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 November.

GETROUWD (16 Nov.): I. J. van Meerken met S. Goudsmit. BEVALLEN (15 Nov.): C. E. Broekman, geb Ament, D. OVERLEDEN (12 Nov.): E. Köhler, geb. Leepel, 56 j. — B. J. I. Bünker, 29 j. — (13 Nov.): M. Consen, 5½ j.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	f 55$\frac{9}{16}$	2/m.	Livorno	f 39⅛
Zigt	"	" 56$\frac{1}{16}$	"	Napels	" 80¼
2/m.	Bordeaux	" 55¼	3/m.	Petersburg	" 1.70
½/m.	"	" 55⅝	6/w.	Weenen	" 110½
3/m.	Madrid	" 238	"	Augsburg	" 35[illegible]
"	Cadix	" 240	"	Frankfort	" [illegible]
"	Sevilië	" 237	2/m.	Hamburg	" 34$\frac{15}{16}$
"	Bilbao	" 237	Zigt	"	" 35$\frac{1}{16}$
"	Lissabon	" 40⅞	2/m.	Londen	" 11.62½
"	Porto	" 40⅞	Zigt	"	" 11.70
2/m.	Genua	" 43⅝	Rotterdam		" ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Nov. België 2½ pc. 56.87½ [illegible] 99.75g; Metal. 81.75; Nation. 82g; Spanje [illegible] 29.31¼g; 3 pc. 41.50.

PARIJS, 17 Nov. Rente kont. 4½ pc. —.—, op tijd 3 pc. 75.—; Credit mobilier —.—; Fr.-Oost. Spoorw. —; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. —; Rom. Leening —.

MADRID, 15 Nov. Spanje 3 pc. 42.60; 1½ pc. 31.05.

LONDEN, 17 Nov. Cons. 98⅛; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20¼; 4½ pc. Peru 92; 3 pc. id. 74; 4½ pc. id. doll. bonds 83 Grenada uitgest. 6; id. werkelijke —; 5 pc. Venezuela 40¼; 2¼ pc. id. 14¾; 5 pc. Port. 47½; 3 pc. Spanje 47¼; 1½ pc. id. 31; Amortiz. 6; Coupons 10½; 4½ pc. Russen 103½; 5 pc. id. 113¾; 2½ pc. Holland 66¼; 4 pc. id. 100¾; Illinois Shares 77; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 94¾; Ecuador —.

WEENEN, 17 Nov. Met. 5 pc. 86.10; Nat. 86.30; Bank-Aktiën 988; Noord-Bahn akt. 172; Credit Anst. 243; O.-Fr. Spoorw. akt. 264; Lomb. Venetiaans. 129.—; Nieuwe 100; Wissel op Londen 3/m. 10.30; Goud 2¾; Zilver —.

BERLIJN, 17 Nov. Stieglitz 5de serie 103⅞; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 110¾; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¼, Diskonto 5.

HAMBURG, 17 Nov. Mexikanen 4⅞, Spanje 3 pc. 39, 1½ pc. 28¾, Rusland 5 pc. 106¼, 4½ pc. —, Vereinsbank 97¼, Noord-Duits. bank 88¾, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 17 Nov. Metalliek 5 pc. 81⅛, Spanje 3 pc. 40¾; 1½ pc. 30, Wissel op Londen 116⅞, Weenen 118¾; Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 5.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		17 NOV. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		a		
Nederl. Bank	4 „		„		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64 3/16	„		
Dito Dito	3 „	75¾	„	75 13/16	
Dito Dito	4 „	98⅛	„		
Amortis. Syndik.	3½ „		„		
Aand. Handel-Maatsch.	„	141⅞	„	142	141⅞
Oost-Ind. Leening	4 „	97 15/16	„	98	
Aand. Holl. Spoorweg.			„		
Leening idem	4½ pCt.		„		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „		„		
Maatschappij van Weld.	4 „		„		
België, Cert. Adm. B. bk	2½ „		„		
Dito bij *Rothschild*	2½ „	53¼	„		
Frankrijk, Certifikaten	3 „		„		
Spanje, Obligatiën	1½ „	30 3/16	„	30¼	
Dito	3 „		„		
Dito Binnenl.	3 „	41¼	„	41 5/16	41¼
Amortisable Schuld		10½	„	10 9/16	
Bewijzen Coupon			„		
Crediet Instel. bij *Prost* & C°.		84	„	84½	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46⅞	„		
Dito 1856	3 „	45½	„	45 9/16	
Dito Uitgestelde			„		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105⅞	„	106	
Dito bij idem 1828/1829	5 „	103⅞	„		
Cert. bij idem 1831/1833	5 „	91⅛	„	91⅜	
Dito bij idem 1840	4 „	86⅜	„		
Dito bij *Stieglitz*	4 „	80¾	„		
Dito Nieuwe	4 „		„		
Dito 5de Serie	5 „	97¾	„		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	102⅛	„	102¼	102 3/16
Dito [illegible] te Hamburg	5 „		„		
Dito [illegible] te Londen	5 „		„		
Dito [illegible] dito	4½ „	98⅝	„		
Inschrijving in Assignat.	6 „		„		
Certifikaten van dito	6 „	66½	„		
Spoorweg Aktiën	5 „	78	„	78¼	78¼
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	157½	„	158	
Obligatiën	4 pCt.	81⅞	„		
Pruissen, Obligatiën	4½ „		„		
andeelen 1854	3½ „		„		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „		„		
Dito dito	4 „	63½	„		
Dito Metalliek	5 „	77⅞	„	78	77 15/16
Dito Rente Amsterdam	5 „	87⅜	„	87½	87 7/16
Dito Nationale 1854	5 „	78 1/16	„	78 3/16	78⅛
Dito dito	2½ „	39⅝	„	39¾	39 11/16
Weener Bank-Aktiën	*f*	1115	„		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„		„		
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	334	„	335	335
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			„		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 „		„		
Dito bij *Rothschild*	5 „		„		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 „		„		
Dito	3 „		„		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 „	99⅞	„		
Dito 1839 van £ 100	5 „	99⅜	„		
Dito 1843 „ £ 100	5 „	99¼	„		
Dito 1858	4½ „	93½	„		
Sardinië	5 „		„		
Peru, Geldl. 1854	4½ „		„		
Dito te Parijs			„		
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	15 1/16	„	15⅝	
Venezuela, dito 6 pCt thans	5 „	38¾	„	38⅞	38⅞
Dito Uitgestelde	2½ „	14 5/16	„	14 7/16	
Grenada, Obligatiën	3½ „	18 3/16	„	18¼	18¼
Dito Uitgestelde		5 11/16	„		
Mexiko dito	3 „	18⅝	„		
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.* Lr. A			„		
Dito dito	„ B „		„		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt		„		
Amerik. Bank-Aktiën			„		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			„		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt	85¾	„		
Louisiana	5 „	101½	„		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 „				

Handel-Maatschappij kontant 141⅝; Russische Spoorweg doorgef. 245¾, 246¼; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 131.

De gesteldheid der markt was ten opzigte der voornaamste fondsen gunstig te noemen.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 Nov.

Tarwe zonder handel.

Rogge onveranderd; 126 ℔ Pruissische *f* 192; 116 ℔ Petersburger *f* 169; 112/113 ℔ dito *f* 150 veilk.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit iets hooger; 119, 121 ℔ Holst. *f* 183, 188.

Op 9 vaten Olie te leveren in Nov. ek. 76 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 44¼; Vliegend *f* 43 in stad; 1°. Mei ek. *f* 42¾; Dec. *f* 41¾ a 2. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31¼; Vliegend *f* 30; 1°. Maart ek. *f* 30¼; April *f* 30½; Mei *f* 30¾; Dec. *f* 29½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 36¼; Vliegend *f* 35.

SCHIEDAM, 17 Nov. Gerst. Verkocht: 129/2 ℔ Koersche *f* 185 3/m.; 134 ℔ Zweedsche *f* 174 kt., 176 6 w.; 132/2 ℔ dito *f* 171 kt. — Moutwijn *f* 14,25; Jenever *f* 19,75; Amst. Proef *f* 20,— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,60 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Nov. Jager, Jeanne Agatha, Petersburg.
HELVOET, 17 Nov. Earl of Auckland (st.), Londen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 17 Nov. White, Olive, Seaham.
HELVOET, 17 Nov. Lambach, Sperwer, Rio-Janeiro.
BATAVIA, 22 Sept. Kerkstra, Nijverheid, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 November, in lading naar:

Keulen. V. Ahlen, Cöln N°. 29.
B. L. Casimir, Sara.

Rijnhoogte ARNHEM, 17 November 3 p. 0 duim.
KEULEN, 17 „ 8 vt. 2½ „

Advertentiën.

(765) Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, 22 jaren oud, eene goede hand schrijvende, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst in eene betrekking, tot het verrigten van Kantoorwerkzaamheden; de voldoendste bewijzen van goed gedrag kunnende overleggen. Reflecteerende adresseere zich met *franko* brieven onder de Lett. A. J. S. bij den Uitgever dezer Courant.

Men vraagt eene fatsoenlijke burger **Jufvrouw**, van de R. C. Godsdienst, goed bekend met de Kookkunst en de Wasch, om bij eene aanzienlijke familie in Gelderland, de Huishouding te besturen, liefst tegen 1 Februarij ek.

Antwoord *franco* Arnhem, bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, onder lett. J. (752)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY bezitten eene verbazende kracht ter herstelling van eene *algemeene verzwakking*; Afschrift van eenen brief van JOHANNES ADRIANUS VAN DER WERF, te *Samarang*, aan den Professor Holloway. „Mijnheer! Sedert een aantal jaren leed ik aan een trapsgewijs toenemende verzwakking, en was nabij om te bezwijken; ook verklaarden mijne geneesheeren dat er geene hoop op herstel was; tot ik eindelijk besloot uwe pillen te beproeven, en na dezelve vijf weken gebruikt te hebben, begon mijn toestand zeer te verbeteren; voorts na verloop van twee maanden geheel hersteld.

(get.) J. A. VAN DER WERF.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y No. 251 en Nieuwendijk, L No. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's Etablishment*. (626)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

OVER HANDEL EN NIJVERHEID
MET BETREKKING TOT HET
TARIEF.

Een woord uit *de Tijd*, N.-H. Ct. Prijs 25 Cents.

BOEKDRUKKERIJ en BOEKHANDE[L]
VAN
P. N. VERHOEVEN
te 's Bosch.

Paganisme et Judaïsme, ou introduction à l'[his]toire du Christianisme par JEAN. JOS. IGN. DÖLLINGER, *auteur de* L'HISTOIRE DE L'ÉGLISE. Traduit [de] l'allemand. 4 volumes in-8. . . . . *f* 2[illegible]

Theologia dogmatica quam concinnavit FRANCISCUS PATRICIUS KENRICK, *Archiepiscopus Baltimorencis.* 3 vol. in-8 . . . . *f* 6[illegible]
Tom. I & II sont en vente. Le Tom. III paraitra sous p[resse]

Principia Theologiae moralis theoretice et practice exposita, auctore F. PIO VAN DER VELDEN, *O[rd.] FF. Minorum Recoll. etc.* 2 vol. gr. in-8. . *f* 3[illegible]

Praxis administrandi sacramentum poenitentiae principiis Theologiae moralis accomoda[ta] auctore F. PIO VAN DER VELDEN, *Ord. FF. Minorum Recoll.* Vol. in-8 . . . . *f* 1[illegible]

Institutiones Juris publici et privati ecclesias[tici] JOANNIS CARDINALIS SOGLIA. Editio octava, n[ovis] additionibus aucta ac locupletata opera et studio S. M[illegible] 2 gr. vol. in-8 . . . . *f* 4[illegible]

F. Lucii Ferraris Prompta bibliotheca [ca]nonica, juridica, Moralis, Theologica, necnon as[ce]tica, polemica, rubricistica, historica. Opera et stu[dio] Monachorum ord. S. Benedicti Abbatiae Montis C[as]sini. Nova editio, accurante rursum et innumeris n[ovis] locupletante J. P. MIGNE. 8 tomi in-4. . *f* 36[illegible]

Meditationes de praecipuis fidei nostr[ae] mysteriis, vitae ac passionis D. N. Jesu Chr[isti] et B. V. Mariae, Sanctorumque et Evangeliorum t[oto] anno occurrentium, cum orationis mentalis circa ead[em] praxi. Authore R. P. LUDOVICO DE PONTE, S. [J.] *Nova editio.* 6 tomi in-8 . . . . *f* 6[illegible]

J. B. Scaramelli, S. J. Directorium myst[i]cum in compendium ac meliorem ordinem redact[um] et notione generali directionis auctum, auctore F. [illegible] Voss, Congr. SS. Cordium sacerdote. Vol. in-12 *f* 1[illegible]

Nouveau dictionnaire de Théologie mora[le] par l'abbé B. PHILIP. in-8 . . . . *f* 2[illegible]

Manuale Pastorum sive instructio practica [illegible] parochorum: curam animarum gerentes, etc. etc. c[on]cinnatum a R. P. JOANNE DERKINCK, S. J. [illegible] in-18 . . . . *f* 0[illegible]

Le Cardinal Ximenès et les affaires religieuses [en] Espagne à la fin du XV et au commencement [du] XVI siècle, avec un chapitre particulier sur *l'Inq[ui]sition* par C. S. HÉFELÉ. gr. vol. in-8 . . . *f* 2[illegible]

Le Coeur de Jésus. Ascétisme et Littérature [par] le P. EUGÈNE DESJARDINS, S. J. In-8 . . . *f* 3[illegible]

l'Immaculée Conception de la bienheureuse Vie[rge] Marie, considérée comme dogme de foi, par M[gr.] J. B. MALOU, *Evêque de Bruges.* 2 gr. vol. in-8 *f* 3[illegible]

FELIX, S. J. Le progrès par le christianism[e] Conférences de Notre-Dame de Paris. *Années* 1[illegible] *et* 2857. 2 vol. in-8 . . . . *f* 4[illegible]

FINETTI. S. J. Conférences sur l'Histoi[re] Évangélique prêchées a Rome. 2 vol. in-8 *f* 6[illegible]

E. J. F. FORTIN. Homélies sur les Évangiles [de] tous les dimanches de l'année. 2 vol. in-12 *f* [illegible]

— — **Sermons de parbisse** [illegible] les différents temps de l'année. 2 vol. in-12 *f* 3[illegible]

A. HABERT. Mémorial du Prédicateur ou [re]cueil des divers sujets du dogme et de la morale [ca]tholiques appropriés à la chaire. 2 gr. vol. in-8 *f* 6[illegible]

La voix de Dieu enseignant les hommes, d'après [la] Théologie de l'Ecriture sainte du R. P. MARCELLI[illegible] S. J. Par un aumonier. Beau volume in-12, de [illegible] pages . . . . *f* 1[illegible]

Le juif de Vérone ou les sociétés secrètes en Ital[ie] par A. BRESCIANI . . . . *f* 2[illegible]

Nouvelles bésicles offertes à ceux qui ont la ber[lue] ou éclaircissements de certains points qu'on veut [em]brouiller de nos jours, par BEN SAMUEL LEVI. No[u]velle édition, revue et corrigée. Vol. in-18 de [illegible] pages . . . . *f* 0[illegible]

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HA[illegible]
wordt met succes gedebiteerd:

Zoo zult gij Bidden!
Matth. VI. 9.

GEBEDENBOEK VOOR ROOMSCH-KATHOLIJK[EN]
Bijeenverzameld uit de beste oude en nieuwe [illegible]
Gebedenboeken.
Uit het Hoogduitsch vertaald en doelmatig Verande[rd]
door C. J. VAN ERP, R. K. P.
Met aanbevelende goedkeuring.
In geperste band verguld op snee . . . *f* 1[illegible]
In Marocco id. . . . . *f* 2[illegible]

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitge[ver].